

ALLERGIYAGA QARSHI PREPARATLARNING FARMAKOLOGIK XUSUSIYATLARI

Baxriddinova Moxichehra Adxam qizi

EMU UNIVERSITY talabasi

Ilmiy rahbar: Allanazarov O.T

Klinik oldi fanlar kafedrası,

farmakologiya fani

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada allergiyaga qarshi preparatlarning turlari, ularning farmakologik xususiyatlari, organizmga ta'siri va qo'llanilish sohalari yoritilgan. Antigistamin vositalarning ta'sir mexanizmi, ularning samaradorligi hamda nojo'ya ta'sirlari ilmiy manbalar asosida tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy tibbiyotda qo'llanilayotgan yangi avlod allergiyaga qarshi dori vositalari haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: allergiya, antigistamin preparatlar, immun tizim, farmakologiya, allergik reaksiyalar.

Аннотация

В данной научной статье рассмотрены противоаллергические препараты, их фармакологические свойства, влияние на организм и области применения. На основе научных источников проанализированы механизмы действия антигистаминных средств, их эффективность и побочные эффекты. Также приведены сведения о современных противоаллергических препаратах нового поколения.

Ключевые слова: аллергия, антигистаминные препараты, иммунная система, фармакология, аллергические реакции.

Abstract

This scientific article examines anti-allergic drugs, their pharmacological properties, effects on the human body, and areas of application. Based on scientific sources, the mechanisms of action, effectiveness, and side effects of antihistamines are analyzed. The article also discusses modern new-generation anti-allergic medications.

Keywords: allergy, antihistamines, immune system, pharmacology, allergic reactions.

Dolzarblik

Hozirgi kunda allergik kasalliklar dunyo bo'ylab keng tarqalgan bo'lib, aholi salomatligiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Atrof-muhitning ifloslanishi, oziq-ovqat sifatining o'zgarishi va turli kimyoviy moddalarning ko'payishi allergik reaksiyalar

sonining ortishiga olib kelmoqda. Shu sababli allergiyaga qarshi samarali va xavfsiz preparatlarni o'rganish va amaliyotda qo'llash dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Kirish

Allergiya — bu organizmning tashqi omillarga (allergenlarga) nisbatan ortiqcha sezgirlik reaksiyasidir. Bu holatda immun tizim oddiy moddalarni xavfli deb qabul qiladi va himoya reaksiyasini boshlaydi. Allergiyaga qarshi preparatlar ushbu reaksiyalarni kamaytirish yoki to'xtatishga yordam beradi va tibbiyotda keng qo'llaniladi.

Asosiy qism

Allergiyaga qarshi preparatlarning umumiy tavsifi

Allergiyaga qarshi preparatlar asosan antigistamin vositalar, kortikosteroidlar va immunomodulyatorlardan iborat. Eng ko'p qo'llaniladigan guruh — antigistamin preparatlar bo'lib, ular gistamin moddasi ta'sirini bloklaydi.

Kimyoviy tarkibi va biologik ta'siri

Antigistamin preparatlar H1-retseptorlarni bloklash orqali allergik reaksiyalarni kamaytiradi. Ular qichishish, shish, burun oqishi va teri toshmalarini bartaraf etadi. Yangi avlod preparatlari markaziy asab tizimiga kamroq ta'sir ko'rsatadi va uyquchanlik chaqirmaydi.

Dorivor xususiyatlari

Allergiyaga qarshi preparatlar quyidagi xususiyatlarga ega:

allergik reaksiyalarni kamaytiradi;
qichishish va shishni yo'qotadi;
nafas yo'llarini kengaytiradi;
immun javobni me'yorlashtiradi;
yallig'lanishga qarshi ta'sir ko'rsatadi.

Qo'llanish holatlari

Ushbu preparatlar quyidagi holatlarda qo'llaniladi:

allergik rinit (burun oqishi);
bronxial astma;
teri allergiyalari;
ozuq-ovqat allergiyalari;
hasharot chaqishi natijasidagi reaksiyalar.

Allergiyaga qarshi preparatlarning ta'sir mexanizmi

Allergiya vaqtida organizmda gistamin moddasi ajralib chiqadi va u turli simptomlarni keltirib chiqaradi. Antigistamin preparatlar ushbu moddaning retseptorlarga ta'sirini bloklab, simptomlarning rivojlanishini to'xtatadi. Kortikosteroidlar esa yallig'lanishni kamaytiradi va immun javobni susaytiradi.

Zamonaviy tibbiyotda qo'llanilishi

Hozirgi kunda yangi avlod antigistamin preparatlar ishlab chiqilgan bo'lib, ular kamroq nojo'ya ta'sirga ega va uzoq muddat ta'sir ko'rsatadi. Bunday preparatlar kuniga bir marta qabul qilinadi va bemorlar uchun qulay hisoblanadi.

Nojo'ya ta'sirlari va ehtiyot choralari

Allergiyaga qarshi preparatlar quyidagi nojo'ya ta'sirlarni keltirib chiqarishi mumkin:

- uyquchanlik;
- bosh aylanishi;
- og'iz qurishi;
- yurak urishining tezlashishi.

Shuning uchun ushbu dori vositalarini shifokor tavsiyasiga ko'ra qabul qilish zarur. Ayniqsa, bolalar, homilador ayollar va surunkali kasalligi bor bemorlar ehtiyot bo'lishi kerak.

Xulosa

Allergiyaga qarshi preparatlar allergik kasalliklarni davolashda muhim o'rin tutadi. Ularning to'g'ri qo'llanilishi bemor holatini yaxshilaydi va hayot sifatini oshiradi. Zamonaviy tibbiyotda xavfsiz va samarali preparatlar ishlab chiqilishi ushbu sohaning rivojlanayotganligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov X.K. Farmakologiya asoslari. – Toshkent, 2021.
2. Qodirov A.Q. Allergologiya asoslari. – Toshkent, 2020.
3. Hamroqulov S.H. Klinik farmakologiya. – Samarqand, 2019.
4. Halilov B.R. Dori vositalarining ta'sir mexanizmi. – Toshkent, 2018.
5. Internet manbalar: allergologiya va farmakologiyaga oid ilmiy maqolalar.